

ZWRACAMY UWAGĘ

I.

SPRAWY WAŻNE

Strona 1

II.

PRZEGLĄD OGÓLNY

Strona 1 Manifestacja antyhitlerowskie
Przygotowania obronne Szwajcarii
" 3 Zadania rosyjskie wobec Finlandji

III.

POLSKA

Strona 1 Stanowisko Anglii w sprawie posrednictwa
pokoju
" 2 Walkę partyzanckie w Polsce
Ludność polska na ciężkich robotach
w Niemczech
" 3 Echo 11 listopada
" 4 Wrażenia cudzoziemca z Warszawy

I.

S P R A W Y W A Ż N E

Holandja i Belgja w obawie agresji niemieckiej

Cała prasa francuska podaje na czołowych miejscach wiadomości z Holandji i Belgji, gdzie sytuacja wytworzona niemieckimi atakami prasowymi i zgromadzeniem na granicy tych dwu krajów silnych oddziałów niemieckich, jest nadal niezmiernie napięta. Trzeba jednak podkreślić, że w stosunkach między Holandją i Belgją i Niemcami nie zazły od 48 godzin żadne nowe fakty o większym znaczeniu. Część prasy francuskiej tłumaczy to tym, że Hitler, zdaje się, uswiadamia sobie, jak wielkie konsekwencje pociągnęłaby za sobą inwazja niemiecka w Holandji i dlatego, rozwijając znany system szantazu nie osmieki się pogwałcić neutralności Holandji.

Imię znowu dzienniki francuskie utrzymują, że Hitler powziął już ostateczne decyzje co do wkroczenia wojsk niemieckich do Holandji i że to ma nastąpić ok 15 listopada.
L'Intransigeant, Paris Soir, Le Journal 12 XI

Prasa niemiecka w dalszym ciągu ostro atakuje Holandję i Belgię, oskarżając te kraje, że stały się one narzędziem gry w rękach aliantów.

Jak donoszą niektóre dzienniki paryskie, Niemcy domagają się od Holandji zgody na utworzenie baz lotniczych w Vliegvelb, Sthipool, Gravenhage i baz morskich w Rotterdamie i Flessingue.
Excelsior, L'Oeuvre, Le Matin i inne

Rzady holenderski i belgijski zaprzeczyły oficjalnie pogłoskom, jakoby rząd niemiecki miał wystosować do nich ultimatum. Tym niemniej Holandja i Belgja nadal wzmacniają w gorączkowym tempie stan obrony swoich krajów. Holandia załazi nowe obszary głównie w okregu Utrechtu. Granica belgijsko-niemiecka między Eupen i Aix-la-Chapelle została zamknięta.
Petit Parisien, Figaro, Excelsior, Matin, Le Journal i inne 12 XI

Holandia przeciwko blokadzie niemieckiej

Radio włoskie podkreśla, że prasa angielska i francuska pominięciem milczeniem przemówienie holenderskiego ministra spraw zagranicznych, który nie tylko potwierdził wolę Holandji utrzymania ścisłej neutralności; lecz również wyraził protest przeciwko blokadzie angielskiej.
Radio- C.E.Rzym 10 XI

Węgry fortyfikują granice z Rosją

Węgierski Minister Wojny zarządził budowę fortyfikacji na terenach graniczących z Rosją.
Radio c.S. Stacja angielska 10 XI

Prezydent Roosevelt o prawdziwym pokoju

Po przemówieniu swym wygłoszonym w Instytucie Wąjskowym w Irvington, prezyd. Roosevelt oświadczył, że świat pragnie pokoju, który nareszcie pozwoliłby ludziom złożyć broń i nie mieć więcej obaw przed rozpetanymi ambicjami niektórych. Zakonczył przemówienie stwierdzeniem, że nie ustanie w wysiłkach nad osiągnięciem pokoju, gwarantującego wolność i odpowiadającego ideałom demokratycznym.

L'Epouque 12 XI

Przeгляд ogólny

II.

Prasa angielskaAngielska Partja Pracy o warunkach pokoju

Major Attlee, szef frakcji parlamentarnej Labour Party w ten sposób określił warunki pokoju:

1. W Niemczech musi być utworzony przez rząd niemiecki rząd, do którego można mieć zaufanie.
2. Ktokolwiek twierdzi, że trzeba zakończyć wojnę za wszelką cenę, jest wrogiem pokoju.
3. Udział Rosji w zajęciu Polski nie zmienia istoty problemu, wobec którego stoi świat.
4. Przywrócenie wolności Polsce i Czechosłowacji i utworzenie w tych państwach demokratycznych rządów, swobodnie wybranych przez dane narody.
5. Stworzenie federacji europejskiej. W tym celu niedopuszczenie, aby z traktatu pokojowego mogła się zrodzić chęć rewanzu. W traktacie tym nie może być zrealizowana żadna chęć karania.
6. Niemcy powinny przyznać Austrii prawo samostanowienia o sobie. To samo prawo Anglia winna przyznać Hindusom i Afrykanom.
7. Regulowanie przeciwności w drodze arbitrażu w tonie instytucji międzynarodowej o silnym autorytecie.
8. Stworzenie międzynarodowej siły zbrojnej tak silnej, żeby żaden napastnik nie mógł się jej przeciwstawić. Kontrola międzynarodowa sił zbrojnych poszczególnych narodów, które ~~xxgxx~~ muszą być zredukowane do minimalnych granic.

Prasa angielska XI L939

U w a g a Powyższe streszczenie przemówienia majora Attlee zamieszczamy ponownie, gdyż poprzednie było niedokładne.

Prasa francuskaManifestacje antyhitlerowskie

Z Niemiec nadeszły do Rumunii informacje, z których wynika, że przed 3. tygodniami był planowany zamach na Ribbentropa i że Gestapo zarządziło dla kol ministerstwa spraw zagranicznych szczególną ochronę. Podczas ostatnich dni miały się odbyć poważne manifestacje przeciwko wojnie i reżymowi w Hamburgu, Düsseldorfie, Poczdamie i w niektórych przedmieściach Berlina. Policja interweniowała ze szczególną energią... resztowano ok 180 uczestników manifestacyj.

"Excelsior" 11 XI

Przygotowania obrony Szwajcarii

Ataki prasy niemieckiej na Holandję i Belgię wytworzył stan silnego niepokoju w Szwajcarii, tym bardziej po zamachu na Hitlera niektóre dzienniki niemieckie zaczęły wyrażać kierować swe oskarżenia również pod adresem Szwajcarii. W odpowiedzi na to Szwajcarya wydała szereg zarządzeń w kierunku zwiększenia swego pogotowia obronnego, powołując pod broń nowe rezerwy. Zarządzenia te równają się prawie powszechnej mobilizacji. Granica szwajcarsko-niemiecka pod Bazylea została zamknięta.

Le Matin, Le Journal, Le Petit Parisien 11 XI

z dnia 12 listopada 1939 roku

II

PRZEGLĄD OGÓLNY

Prasa francuska

1918 - 1939

w oświetleniu prasy francuskiej .

Cała prasa francuska poświęca w dn. 11. XI. 39 artykuły i wspomnienia zawieszenia broni z 18. XI. 39.. Charakteryzujące te artykuły znamienne rysy :

- 1/ Stwierdzenie błędów, popełnionych zarówno przy podpisaniu pokoju, jak w latach następujących .
- 2/ Nawiązanie do Clemenceau, jeśli chodzi o przedwczesne zakończenie wojny .
- 3/ Nawiązanie do Focha, jeśli chodzi o konieczność odebrania Niemcom Renu.
- 4/ Oparcie trwałego pokoju i przyszłości Europy na sojuszu angielsko-francuskim.

Pokój z 1918 r. powinien być nauką na teraz. Był on początkiem serji błędów, za które Francja płaci dziś, a których trzeba uniknąć jutro - stwierdza w wywiadzie udzielonym "Le Petit Parisien" gen. Mordacq, dawny dyrektor Gabinetu Clemenceau. Ten pokój, zdaniem aktywnego dziś gen. Mordacq, popełnił trzy kardynalne błędy :

- 1/ Pokój był przedwczesny i podpisany został na ziemi francuskiej. Clemenceau chciał dalej wojnę prowadzić, ale Foch z najszlachetniejszych pobudek temu się sprzeciwił, ponieważ "ojciec strategii francuskiej" zapomniał tezę Clausewitza "Zasadą kardynalną wojny jest zniszczenie sił wroga."
- 2/ Nie domagano się całkowitego rozbrojenia Rzeszy. Domagał się tego co prawda Pétain zdecydowanie, ale nie znalazł posłuchu.
- 3/ Nie usłuchano Focha, który żądał ostatecznej okupacji Renu, mówiąc: kto jest panem Renu jest panem Rzeszy. Kto nie jest nad Renem ten stracił wszystko. Gen. Mordacq uważa, że z pokoju 1918 należy wyciągnąć wniosek i po obecnej wojnie zawrzeć pokój na prawym brzegu Renu po zniszczeniu armji niemieckiej, którą należy zmusić do natychmiastowej demobilizacji i kompetnego rozbrojenia.

o

Clemenceau jest bohaterem historycznym 1918 roku. On był Francją Francja, a z nią świat miłujący wolność, oparli się o to serce granitowe (Paul Raynel w "Le Journal").

o

Francuzi cieszyli się pokojem, rozkoszowali się nim, smakowali. "A oni, (Niemcy) znowu zaczęli maszerować. Jak w 1870 r., jak w 1914r. Jak za czasów Attyli. Jak od wieków po wieki." (Gabriel Reillard w "Excelsionr").

o

Nikt z ludzi, którzy się cieszyli z pokoju 1918, nie przypuszczał, że jego synowie będą musieli walczyć z tym samym wrogiem, silniejszym i bardziej niebezpiecznym, niż kiedykolwiek. - pisze André Maurois w "Le Petit Journal". Jego zdaniem przyczyną tego stało się

Nr.27 - KOMUNIKAT CENTRALI INFORMACJI I DOKUMENTACJI

z dnia 12 listopada 1939 roku.

II

PRZEGLĄD OGÓLNY

Prasa francuska.

niedostateczna ententa między Anglią a Francją, które złączone wygrały wojnę, a rozdzielone przegrały pokój. - I tym razem aljanci zwyciężą - sądzi Maurois, - ale to nie wystarczy. Trzeba zwycięstwo utrwalić i zawieszenie broni przekształcić w stały pokój. Warunkiem koniecznym takiego pokoju jest najściślejszy i najszczer-
szy sojusz angielsko-francuski. Do niego przyłączyć się mogą inne narody, ale on stanowić musi nienaruszalny punkt. W rocznicę zawieszenia broni przysięgamy - kończy Maurois - że ententa angielsko-francuska będzie kompletna, bo jedynie nasza jedność jest naszą siłą.

o

Dzień 11.XI.1918 nie jest dla Francji tylko Świętem Wspomnień, jest on dziś świętem francusko-brytyjskiej ententy. (L'Epoque z 11.XI.39)

Radiowe przemówienie prez. Lebrun'a.

Z okazji rocznicy zawieszenia broni prezydent Francji p.Ł. Lebrun, wygłosił przemówienie radjowe, w którym m.in. powiedział :
Po kampanii 1918 znowu mamy wojnę. Francja nie ma sobie nic do wyrzucenia. Po poprzednim kataklyzmie zdawało się że świat wkroczył już na drogę poszanowania niepodległości narodów, wolności, sprawiedliwości, poszanowania traktatów. Znalazły się jednak złe siły, które pragną znowu obrócić Europę w ruiny.

Stwierdziwszy, że wierni synowie Francji znów stoją na posterunku, strzegąc wrót ojczyzny, prez. Lebrun oświadczył :

"Nasze zwycięstwo jest pewne. Wojna jest kwestją siły, a siła jest z nami. Francja i Anglja z dominjami tworzą największą potęgę świata. Lecz wojna jest także kwestją siły moralnej. I tę siłę my mamy."

Obowiązkowa służba wojskowa w Danji.

Danja wprowadziła u siebie obowiązkową służbę wojskową i zwiększyła przygotowanie do obrony kraju. (L'Auto", 11.XI.39.

Żądania rosyjskie wobec Finlandji.

Delegacja finlandzka odbyła w Moskwie przeszło godzinną konferencję z przedstawicielami Sowietów w obecności Stalina, który sprecyzował jeszcze raz żądania Rosji wobec Finlandji.

Okazuje się, że Sowiety podtrzymują w całości swe pretensje rewindykacyjne.

Prasa finlandzka uważa, że sytuacja uległa poważnemu za-
ostrzeniu.

Krol Jan Sobieski

Excelsior zamieszcza drugi artykul(w odcinku) o zyciu
krola Jana Sobieskiego.

Excelsior 11 XI

Wyjazd premiera Sikorskiego i min.Zaleskiego
do Londynu

Premier gen.Sikorski i min.Zaleski maja przybyc w dni-ach
najblizszych do Londynu,gdzie beda goscmi rządu angielskiego.
Wieczorem,w dniu ich przybycia premier Chamberlain wyda
na ich czesc bankiet oficjalny.Nazajutrz ministrowie polscy
bada przyjeci przez krola angielskiego,a wieczorem odbędzie
sie w ambasadzie polskiej uroczysty obiad.Podczas swego
pobytu,ministrowie polscy przeprowadza rozmowy z premierem
Chamberlainem,min.Halifaxem i innymi.

Agencja Radio 8 XI

Depesza rządu polskiego do prezydenta
Paderewskiego

Le Temps zamieszcza depesze rządu polskiego,wyslana
do prezydenta Paderewskiego z okazji 80 lecia jego urodzin.
L'aktion Francaise,Komunikat PAT'a w Le Temps 11 XI

xixxix

Anglicy,Polacy i Francuzi zlaczeni pod Lukiem Tryum-
falnym

Pod tym tytulem,zlozonym duzymi czcionkami Excelsior
zamieszcza na pierwszej stronie fotografie,przedstawiajaca
min.Besse'go,przenawiajacego do oficera z Legionu Polskiego.
Excelsior 11 XI

"Polska nasza siostra"

Wladimir D'Ormesson wydal nakladem Flammariona broszure
o Polsce pod powyzzszym tytulem.Broszura kosztuje tylko 1,95 fr.
Excelsior 10 XI

Stanowisko Anglii w sprawie posrednictwa pokojowego
uzaleznione od opinii rządu polskiego

Przy okazji oficjalnej wizyty premiera Sikorskiego i min.
Spraw Zagr. Zaleskiego w Londynie ma byc omowiona rowniez
wspolne zajecie stanowiska do posrednictwa pokojowego Holandji
i Belgji,poniewaz Anglia uwaza sie za zobowiazana na mocy
ukladu brytyjsko-polskiego,wedlug ktorego jedna ze stron
nie moze zawrzec pokoju bez aprobaty drugiej.

"De Telegraaf" 8 XI z Londynu

Jency polscy rowniez zatrudniani przy robotach
melioracyjnych

"Essener Nationalztg" donosi,ze"Ministerialblatt der
Landwirtschaftlicher Verwaltung" nr 45 wydany przez min.
rolnictwa Rzeszy ukazalo sie rozporzadzenie o przyciaganie
jencow polskich do robot melioracyjnych i to nietylko rolni-
kow,lecz i kazdego innego rodzaju.Pracodawca,ktory ponosi
koszta utrzymania,placi za koszta naczelnej komendzie woj-
skowej wg ulozonej przez Min.Rolnictwa taryfy.

ESSENER N.A.T.ZTG.

P o l s k a

III.

Walki partyzanckie w Polsce

Stosownie do wiadomości, podawanych przez licznych uchodźców, którzy ciągle jeszcze przechodzą granicę polską, poza trudnościami natury gospodarczej, zwiększonymi przez bierny opór ludności, Niemcy walczą jeszcze z licznymi oddziałami regularnej armji polskiej. Podobnie jest po stronie sowieckiej. W koncu października były jeszcze 4 punkty oporu, gdzie toczyły się prawdziwe walki. W zaborze sowieckim były to lasy w okolicy Grodna, lasy na północ od Lwowa i Blota Pińskie. Po stronie niemieckiej oddziały kawalerji walczą w Gorach Świetokrzyskich między Wisłą, Pilicą i Nidą. Warunki lokalne i położenie sprzyjają wyjątkowo partyzantce. Ludność okazuje pomoc partyzantom mimo represji władz okupacyjnych. Władze niemieckie, podobnie jak rosyjskie traktują z największą surowością schwytanych jeńców.

Pod względem aprowizacyjnym Niemcy mają z Polski bardzo niewielką pomoc. W najbogatszych dzielnicach (Poznańskie, okolice Kutna i Łowicza) zostały zniszczone sterty zboża przez uchodźcze wojska polskie. Poza tym transport jest utrudniony ze względu na zniszczone drogi, które, jak obliczają, przed upływem roku, nie będą mogły być naprawione. Do tych robot jest używana młodzież polska. Młodzież z GŚ Śląska, która została wywieziona w głąb Niemiec, żeby zrobić miejsce dla sprowadzonej z Europy wschodniej mniejszości niemieckiej, jest wcielana do organizacji narodowo-socjalistycznych niemieckich, po to, aby być wychowana w duchu niemieckim i nazistowskim.

III.

Havas 8 XI

"Illustration" o armji polskiej

Tygodnik ten zamieszcza korespondencje ilustrowane kilkoma zdjęciami na temat wojsk polskiego. Przy tej okazji składa hołd Naczelnemu Wodzowi armji polskiej, gen. Sikorskiemu, o którym Foch wyraził się do autora artykułu, że "Jest to najlepszy i to o wiele lepszy od innych generalów polskich. To nie inwizator, ale technik, dużo takich potrzebowałoby nad Wisłą". Poza wymienioną korespondencją tygodnik zamieszcza w tym samym numerze 8 stron wstrząsających zdjęć z Polski, przedstawiających zniszczenia dokonane przez barbarzyńską kampanie wojenna Niemców.

Ludność z Polski na ciężkich robotach w Niemczech

Celem zaspokojenia coraz większego braku rąk ludzkich, co naturalnie utrudnia sytuację gospodarczą Niemiec, władze hitlerowskie wysłały, jak informuje prasa szwajcarska, przeszło milion robotników polskich do różnych okęgów Rzeszy, używając ich do najbardziej ciężkich robot. Złe odżywiani, pracując po 14 godzin na dobę, wyczerpani, w łachmanach zarabiają śmiesznie małe sumy. Robotnicy polscy są używani przede wszystkim do budowy dróg i mostów. Ta sama prasa podaje jednocześnie, że obecnie rozpoczęto pospieszną translokację Niemców do nowego państwa polskiego, stworzonego przez Hitlera.

Jencja Radio

Havas 8 XI

P O L S K A

III.

Rocznica 11 listopada

Dzienniki paryskie zamieszczają mniej lub więcej obszerne sprawozdania z uroczystości pod Łukiem Tryumfalnym, z okazji 21 rocznicy zawieszenia broni, podkreślając udział polskiego oddziału wojskowego obok francuskich i angielskich. Niektóre dzienniki zamieściły również ilustracje, wyobrazając oddział polski w chwili prezentowania broni. W niektórych też dziennikach znajdują się wzmianki o uroczystym nabożeństwie odprawionym w sobotę 11 bm przez ks. biskupa Gawline w kościele polskim z okazji święta niepodległości.
Prasa francuska

Królowa Elżbieta angielska o kobietach polskich

Z okazji rocznicy zawieszenia broni, królowa angielska Elżbieta wygłosiła przemówienie, w którym złożyła hołd tym kobietom, które pierwsze w obecnej wojnie padły pod okrutnymi ciosami-kobietom polskim.
Excelsior i inne

Wywiad z min. Stanczykiem

Paris Midi zamieszcza wywiad udzielony w Londynie przez min. Jana Stanczuka o niedzy w Polsce.
Paris Midi z 11 XI

Echa konferencji prasowej

Niedzielny Le Jour zamieszcza sprawozdanie z konferencji prasowej, na której minister dr Marian Seyda wygłosił dla przedstawicieli prasy francuskiej odczyt ~~o Rzeczach~~ o okrucieństwach niemieckich w Polsce.
Le Jour

Inwazja niemiecka w Polsce

La Croix zamieszcza komunikat Centrali Informacji i Dokumentacji o inwazji niemieckiej w Polsce i o gwałceniu przez najeźdźców elementarnych zasad prawa międzynarodowego i humanitarności.
La Croix

Niemieckie cele wojny

La Croix zamieszcza sprawozdanie z przemówienia min. Mariana Seydy do prasy francuskiej z dn 9 XI poprzedzając to sprawozdanie zyciorysem min. Seydy.
La Croix

Dekrety prezydenta Raczkiewicza

Prasa francuska w dalszym ciągu podaje wiadomość z Monitora Polskiego o mianowaniu przez prezydenta Raczkiewicza gen. Sikorskiego naczelnym wodzem i Generalnym Inspektorem armii polskiej i o rozwiązaniu sejmu i senatu.
La Croix, Le Temps i inne

z dnia 12 listopada 1939

III

P O L S K A

Wrażenia cudzoziemca z Warszawy (dnia 21-25.X.br.)

Od cudzoziemca znajdującego Warszawę i Polskę który między 21 a 25 października był w Warszawie, otrzymaliśmy następujące informacje :

Cudzoziemiec z trudem, dopiero po kilkakrotnych interwencjach swego rządu otrzymał zezwolenie na wyjazd do Warszawy. Upoważniało go ono do swobodnego poruszania się w Polsce. Część drogi, mianowicie : Łódź, Łowicz, Kutno, Warszawa, odbył autem. Droga ta jest w zupełnie dobrym stanie. Nie znać żadnych śladów zniszczenia. Most na Bzurze wkrótce będzie uruchomiony. Cudzoziemiec widział na polach jeszcze niewykopane kartofle. Stan zapasów na wsi jest b.słaby, gdyż włościanie wiele niszczyli, aby zbiory nie wpadły w ręce niemieckie. Pozostałe zapasy zabrali Niemcy. Ostatnio poprawiła się sytuacja w zakresie sprzężaju. Niemcy zaczęli zwracać włościanom zarekwirowane początkowo konie, jako naogół nienadające się dla potrzeb armji niemieckiej.

Pierwszym prawdziwie wstrząsającym wrażeniem był dopiero widok Warszawy. Szczególnie deprymujące wrażenie zrobił na niego zniszczony Zamek. Części Wierzbowej już nie ma. Spalone domy groziły zawaleniem, więc Niemcy zarządzili ich demolowanie. To demolowanie przeprowadzane jest na szeroką skalę. Nowy Świat i Krakowskie Przedmieście w niektórych częściach b.zniszczone.

Niemcy istotnie bardzo usilnie starają się doprowadzić Warszawę do jakiego takiego możliwie porządnego wyglądu zewnętrznego. W tym celu uruchomili bataljony "frontu pracy", oraz zaprzęgli do pracy ludność cywilną, wśród niej duże ilości Żydów.

W zakresie aprowizacji Niemcy uprawiają świadomie politykę nieinterwencji. O ile w zakresie uporządkowania dróg, ulic, i usunięcia zniszczeń, wykazują dużo energii, o tyle sprawą wyżywienia ludności zajmują się bardzo słabo. Odpowiedzialność za trudności aprowizacyjne zwalają z ręcznie na Żydów. Akcja ta natrafia na pewien grunt podatny wśród ludności polskiej. Cudzoziemiec tłumaczy to sobie trzema przyczynami : 1/ rzekomo licznymi wypadkami dezercji Żydów z wojska oraz stosunkowo słabym udziałem Żydów w obronie Warszawy, 2/ wrogim w stosunku do Polski i armji polskiej zachowaniem się Żydów w okupacji sowieckiej, 3/ zwykłą cę, którą mieli spotęgować Żydzi.

Nienawiść do poprzedniego reżimu jest powszechna. Powszechny jest również żal do poprzedniego naczelnego dowództwa. Na murze Ministerstwa Spraw Zagranicznych widniał napis : "Na szubienicę Beck, Lubiński, Lipski, Kobylański, Drymer". Cudzoziemiec twierdzi, że w Warszawie rozwija już się antyniemiecka i antysowiecka działalność konspiracyjnych organizacji. Do najpopularniejszych postaci należą : Zdzisław Lubomirski i Mieczysław Niedziałkowski. Popularność Starzyńskiego osłabła, gdyż jemu przypisuje się fakt, iż Warszawa była broniona o kilka dni dłużej, w czasie których to dni nastąpiły niszczące bombardowania. Cudzoziemiec rozmawiał ze Starzyńskim na parę dni przed jego aresztowaniem (podobno nastąpiło ono w związku z kategoryczną odmową wejścia do "rządu".) Został Starzyńskiego w dobrej formie. Powiedział on mu z naciskiem, że jeśli w ciągu najbliższych tygodni zagranica nie zorganizuje pomocy, ludność Warszawy zacznie umierać z głodu. Obecnie "prezydentem" Warszawy jest dr.Otto, wiceprezydentem mianowany został p.Kulski, b.wiceprezydent miasta.

Postawa moralna ludności, mimo wszystko, świetną Okupację traktują wszyscy jako zjawisko przejściowe. Wierzą w zwycięstwo sprzymierzeńców. Cudzoziemiec zadawał sobie pytanie : Co jest w Polakach silniejsze: żywiołowa nienawiść do Niemców, czy paniczny lęk przed bolszewikami. Zdaniem jego to ostatnie uczucie.